

2 X KESÄKUU 2009 1

Julkaisija: **Kaks kertaseura ry**

SISÄLTÖ:

Terveisiä kotiseutuliiton kyläseminaarista

Kaks kerran virkailijoiden haastattelu:
Seija Aantaa, Ritva Palmunen, Berta Kivilharju

Kettunokassa aika on pysähtynyt

2X talommies aloittaa

Kansien kuvat: Ritva Nummiora

Huolta vailla?

Kesä herättää huolettomuuden kai- puun. Pitkän punnertamisen jäl- keen odottaa saavansa vihdoin olla vail- la huolia ja murheita. Mielessä saattavat häivähtää muistot lapsuuden kesistä, jol- loin kirmattiin ilman paitaa pitkin piha- maata, kuin onnellisen tietämättöminä maailman murheista.

Eihän kesä automaattisesti ole huo- lettomuuden tae, vaan elämän koko kirjo seuraa meitä korviemme välissä lomalle- kin. Hiljan julkaistun tutkimuksen mu- kaan 60% vanhemmista on kesälomal- la huonolla tuulella. Lomaan latautuu paljon, kohtuuttomastikin odotuksia, ja kun ne eivät sitten toteudukaan, syntyy pettymyksiä. Odotettu kesä ja loma eivät sittenkään toimineet taikaloitsun tavoin. Päinvastoin, moni voi kokea, että mielen takimmaiseen nurkkaan lakaistut huolet ja murheet tulevat kiireen tauottua ma- ton alta esille ehkä selvemmin kuin kaikkien arjen touhujen keskellä konsa- naan.

”Sen tähden minä sanon teille: älkää huolehtiko hengestänne, siitä mitä söisitte tai mitä joisitte, älkää ruumiistanne, siitä millä sen vaatettaisitte. Eikö henki ole enemmän kuin ruoka ja ruumis enemmän kuin vaateet? Kuka teistä voi murehtimalla lisätä elämänsä pituutta kyynänsäkin vertaa?”

Jeesuksen sanat laittavat epäilemään: ei elämä nyt noin yksinkertaista voi olla? Alan ehkä epäillä itseäni: mikä minussa on vikana, kun ei asiat tunnu noin hel- posti ratkeavan? Jeesus ei kuitenkaan ole hyväuskoinen haihattelija, joka opettaisi mahdottomia. Hän johdattaa meidät huolettomuuden lähteelle. *”Teidän tai- vaallinen Isänne kyllä tietää, että te tarvit- sette kaikkea tätä. Etsikää ennen kaikkea Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskasta tahtoaan, niin teille annetaan kaikki tämä- kin.”* Jumala ei ole murheettoman elä- mänpolun takuumies. Hänen läheisyy- dessään voimme kuitenkin kokea, että armon aurinko paistaa risukasaan, antaen lämpöä ja lohdutusta – olipa käsillä sitten keskikesän heleys tai keskitalven – kuka tietää jopa koko elämän – pimein hetki.

”Älkää siis huolehtiko huomispäivästä, se pitää kyllä itsestään huolen. Kullekin päi- välle riittävät sen omat murheet.” Tämä jos mikä vapauttaa elämään tässä hetkessä, iloitsemaan ympärillä olevista ihmisistä, elämän yksinkertaisista iloista ja ihmeistä. Huoltenkin keskellä huolta vailla. Jumala ei lomaile, hän on joka päivä lähempänä meitä kuin aavistammekaan Siispä: hyvää kesää kaikille – parhaimmassa huolenpi- dossa!

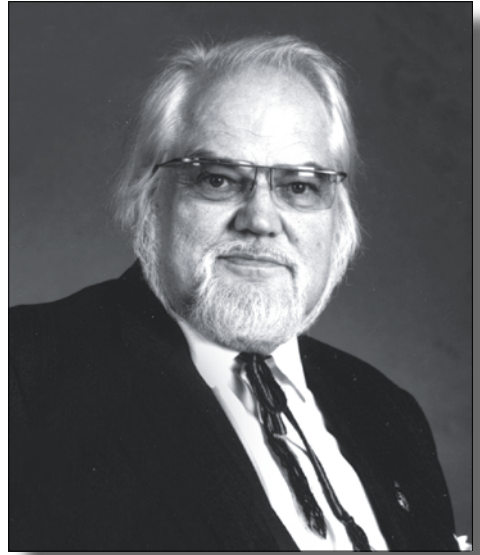
PÄÄKIRJOITUS

40 vuotta Turussa

”Kaksikerran talvisodasta” tuli viime talvena kuluneeksi 40 vuotta. Kun kenraali **Adolf Ehrnrooth** taisteli Suomen talvisodassa voitollisesti, hänen johtamansa taistelu Kaksikerran itsenäisyydestä päättyi katkeraan tappioon. Ainoana Suomen kuntana, joka tähän asti on kokonaisuudessaan pakkoliitetty naapuriinsa, on juuri Kaksikerta.

Näin tasavuosien aikana on syytä vähän tarkastella sekä tapahtuman syitä että seurauksia. Siksi tässä lehdessä ovat myös Kaksikerran elossa olevien vähälukuisten virkailijoiden haastattelut.

Lähtökohtana voi todeta, että 60-luvun loppu oli aikaa, jolloin suuret joukot suomalaisia olivat vaihtamassa kotiseutuaan. Tuttuja olivat sanat maaltapako ja kaupungistuminen. Kokonaisia maatalousvoittoisia maakuntia oli menettämässä olennaisen osan väestöstään etenkin pääkaupunkiseudulle. Kummatkin niin maaseutu- ja varsinkin vaikeakulkuisien saaristoalueitten autioituminen kuin pääkaupunkiseudun liikakasvu koettiin valtakunnalliseksi ongelmaksi. Siksi koet-

tiin välttämättömäksi laaja-alainen pitkän aikavälin suunnittelu. Suunnittelu ja suunnitelmallisuus nousivat arvoon arvaamattomaan, johon liittyivät sekä valtakunnalliset, maakunnalliset että kuntakohtaisetkin ensin väestöennusteet ja suunnittelu-uskon kasvaessa väestösuunnitteet, joihin uskottiin tehokkaalla aluepolitiikalla päästävän.

Valtiovalta laati ennen pitkää velvoittavat aluepoliittiset lait, joilla siirrettiin valtavia summia rahaa niin sanotuilta kasvualueilta kehitysalueille. Yritykset, jotka sijoittuivat aikomiensa kannattavien alueitten sijaan kehitysalueille, saivat kärsimänsä tappion suuruiset tuet. Tällä kaikella oli arvaamattomat seuraukset: Etelä-Suomen kasvukeskusten väestökehitystä saatiin tehokkaasti hillittyä, mutta siitä maksettiin hintana valtakunnallisen kilpailukyvyn menettäminen. Lakisääteinen Seutukaavoitus valjastettiin tähän mukaan laatimaan kuntauudistussuun-

nitelmia, joilla Varsinais-Suomen yli 50 kunnan kokonaismäärä pyrittiin supistamaan viiteentoista.

Koko muutosprosessi oli alkamassa, kun Turun kaupunki lähti esittämään naapurikuntiansa liittämistä Turkuun. Prosessi oli laaja ja vaikea. Ympäristökunnat tietysti vastustivat hanketta varsin yksituumaisesti, mutta myös Seutukaavaliitto piti tarkoituksenmukaisempana eri tasoisten alakeskusten kehittämistä kaupungin ympärille. Tämän katsottiin vähentävän niin työmatka- kuin asiointiliikennettäkin. Siksi kaupunki laati eriasteisia varasuunnitelmia sen varalta, ettei päähanke tuota tuloksia. Kaksikerran alueliitosvaatimus oli hankkeista vaatimattomien ja arvioitiin myös helpoimmaksi toteuttaa. Siinä kaupunki arvioi saavansa kaikkien viranomaisten ja keskustaa lukuun ottamatta myös useimpien poliittisten ryhmien tuen. Vaikka hanke oli kooltaan vaatimaton, eikä siihen uhrattu samanlaisia valtavia maanhankintakustannuksia kuin Kaarinaan, taustalla lienee ollut kuitenkin arvio, että alueen vetovoima on olennaisesti suurempi kuin sen koko. Se, että Maaria katsoi parhaaksi liittyä mieluummin vapaaehtoisesti Turkuun kuin muihin naapureihinsa, tuli kaupungille varmaan jonkinlaisena yllätyksenä.

Kuten Suomikin, Kaksikerran kunta oli varustautunut taisteluun varsin heiveröisin eväin. Ehnroothilla oli Mannerheimin tavoin takanaan lähes yksimielinen kansa, mutta vailla aseita. Sen hetkessä tilanteessa alueellinen suunnittelu olisi ollut vahva ase ja juuri eri-

tysisesti myös maanomistajien etu, mutta tätä nämä valitettavasti eivät tajunneet. He vierastivat suunnittelua oikeuksiansa ja määräämisvaltansa rajoittajina eivätkä vielä siinä vaiheessa tajunneet, että juuri suunnittelu olisi luonut heille olennaisesti viljelystä tuottoisampia myyntiartikkeleita ja mahdollisuuden vaikuttaa alueen kehitykseen haluamaansa suuntaan. Vaikka juuri maatalouden ja varsinkin metsänhoidon olisi pitänyt heille opettaa pitkän aikavälin suunnittelun hyödyllisyyden, suunnitteluun sitoutumisen ja toisten mukaan päästämisen omista alueista päätettäessä, oli se kompastuskivi, jonka yli ei päästy. Siksi Kaksikerran kunta teki pahimman mahdollisen virheensä kiistäessään lähes loppuun asti suunnittelun tarpeellisuuden. Myöntämällä kaavaa edellyttävään taaja-asutukseen, eli rivitaloihin rakennuslupia, kunta jakoi aseita suoraan vihollisten käsiin. Parhaimmillaan ja nimekkäimmilläkään puolustajilla ei ollut minkäänlaista voiton mahdollisuutta. Kuten toisaalla olen todennut, jos kunta olisi valinnut toisenlaisen puolustustaktiikan, sillä olisi ollut erinomaiset mahdollisuudet pienuudestaan huolimatta, selvittää voittajana.

Kun taistelu oli hävitty, kunta näytti tekevän toisen, alueensa kehittämisen kannalta ratkaisevan virheen. Kunta halusi näyttää, että se oli terve uhri, joka uhrattiin suuruuden alttarille. Siksi se maksoi viimeisetkin lainansa pois ja luovutti voittajille velattoman kassan. Ainoa investointi, jonka kunta viimeisillä päätöksillään teki, oli Naulan ahteen maldaminen. Investointi, jolla kunta olisi

voinut turvata alueensa kehityksen, olisi ollut jälleen päinvastainen: kerätä kaikki saatavissa oleva pääoma ja sijoittaa se kunnan maanhankintaan. Tällöin kunta olisi varmistanut sen, ettei tuleva päättäjä jättäisi tällaista pääomaa käyttämättä.

Maanomistajille, jotka kuntaa silloin hallitsivat, suunnittelun vastustaminen oli yksinkertaisesti tyhmää. Sen sijaan maanhankinnan tyrmääminen oli heidän kannaltaan kaukonäköistä, vaikka se hidastikin alueen kehitystä. Tekona se oli kuitenkin kuin pääoman sijoittamista pankkiin korkoa kasvamaan. Sitä

he tuskin silloin aavistivat, että kaupungin tänään harjoittaman tehokaavoitusta vastustavien kakskertalaisten asema olisi muuttunut tukalaksi. Kaupunki voisi näin kaavoittaa lähinnä omia maitaan.

Mutta jossittelu on aina jossittelua. Meillä kakskertalaisilla on kaikesta huolimatta ainutlaatuiset saaret asuttavana. Pyrkikäämme sitkeästi edelleen niitä puolustamaan, jotta ne tulevaisuudessaakin säilyisivät yhtä viihtyisinä ja jossa me kaikki voimme nauttia uudelleen alkavasta kesästä.

Mirja Koivunhalo
Kakskertaseuran puheenjohtaja

Taas kerran koulu

Kakskerta ja Satava ovat meidän ja lastemme Kotiseutua. ”Vanhat” kakskertalaiset tuntevat kaikki toisensa ja suuren osan tänne tulleita ja tulevia. Me ”asumaan tulleet” emme tunne kuin naapurimme ja sattumanvaraisesti muita, mutta meilläkin on ns. kotiseututunne. Sen huomaa kun ulkopuolisille puhuu ”Saarilla olostä”. Se on sellainen Me-tunne, ja se tuntuu ihan kivalta.

Kakskertaseura tekee kotiseututyötä monella eri saralla, mm. kulttuurin, liikunnan ja erilaisten harrastusten. Yksi tärkeimmistä on edunvalvonta. Taloudellisten taantuma-aikojen tullessa on vaara, että äärialueita kaikkinaiset supistamiset ja säästöprojektit koskevat helpommin kuin keskustaa. Onhan meillä tästä kokemuksiakin, esim Kakskerran koululla sijainnut kirjasto. Sen jälkeen on tehty monta kirjastojen lopettamispäätöksiä ja ne tuntuvat pahoilta. Kirjasto on merkki siitä, että sivistys on kaikkien saavutettavissa helpolla ja ilmaiseksi. Kirjastojen suuri määrä Suomessa on ollut merkki koko kansakunnan asemasta sivistysvaltiona.

Edellinen saattoi olla vähän mahtipontista, mutta siinä on totuuden siemen. Koululaitos on vieläkin merkittävämpi kun puhutaan kansan sivistystasosta. Koulurakennuksen huonosta kunnosta johtuen Kakskerran koululaiset siirrettiin Haarlan uuteen kouluun.

Se oli hyvä tilapäisratkaisu. Samalla kuitenkin tiedettiin, ettei tilanne jatku sellaisena loputtomasti. Kun Haarlan koulu täyttyy, niin silloin pitää Kakskerrassa olla oma koulu taas. Turun päättäjille esitetään parhailan uutta kouluverkko uudistusta. Siinä on paljon hyvää, mm. lukioiden keskittämistä, jolloin oppilaat saavat laajempia mahdollisuuksia erilaisia aineita valittaessa.

Suunnitelmissa Kakskerran uusi koulu on vaipumassa tulevaisuuden hämärään. Saattaa olla, että koulua aletaan suunnitella 2012 tai 2016, riippuu vähän siitä keneltä kouluihmiseltä kysyy. Tämä on ollut myös lehdissä.

Nyt olisi tärkeää, että me kakskertalaiset taas alamme taistella koulumme puolesta. Samalla on myös tärkeää, että sen sijainnista päätetään. Uuden koulun erilaiset funktiot pitää määrittellä, eli tuleeko siitä koulukeskus, jossa on myös päiväkotia omalla pihallaan, kunnan urheilukenttä, ym. harrastemahdollisuuksia. Tämä ja paikan määrittäminen toisi koulumme konkreettiselle tasolle ja parantaisi sen mahdollisuuksia toteutua.

Raimo Narjus

Terveisiä Kotiseutuliiton kyläkaavaseminaarista Tampereelta

Suomen Kotiseutuliitto on tarmokkaasti ajanut niin sanotun kyläkaavoituksen edistämistä ja saanut aikaan rakennuslainmuutoksen, joka mahdollistaa tällaisen asemakaavaa väljemmän mutta yleiskaavaa tarkemman maaseutumaisen kaavamudon kehittämisen. Liiton puheenjohtaja **Heikki Kukkonen** oli joitakin vuosia sitten Kaksikertaseuran vuosikokouksessa alustamassa aiheesta, joka nyt on saanut myös konkreettisia tuloksia

Hän oli myös vetämässä aihetta käsittelevää seminaaria tänä keväänä.

Seminaarin otsikko oli osin harhaanjohtava: Asuinmaaseutu. Kuitenkin jo seminaarin avauksessa Tampereen apulaispormestari **Timo Hanhilahti** totesi, että tiukka kaupunki-maaseutuasetelma on väistymässä ja maaseutumaista asutusta on syytä suosia myös suurkaupunkialueilla. Hän tahtoi jo esittelyssään osoittaa maaseutukäsitteelle uuden merkityksen ilmoittamalla asuinpaikakseen maaseudun Tampereen kaupungin Teiskossa. Asian tekee vielä ajankohtaisemmaksi kuntien kokoamishankkeet, onhan nykyisessä Salon kaupungissakin yli 90 % maaseutua.

Asumisen ja yritystoiminnan sijoittumisessa tulisi etusijalle asettaa jokaisen

yksilön oikeus päättää esimerkiksi asumisestaan. Ekologiset arvot ovat keskeinen osa maaseudulla asumista. Uusien tavoitteellisten arvojen käyttöönotto on muuttanut suhtautumisen päinvastaiseksi ja asiassa olisi aika toimia. On ositettava, ettei maaseudun asukas tuhoa ilmakehää. Etätyön tavoitteet eivät muutu, vaikka termiä, toteutusta ja työhön liittyvää hallinnointia kehitetään asiantuntijoiden avulla. Etätyöllä on edelleen yhteiskunnallinen tilaus.

Maaseutuasumisen toimijat antavat oppia myös kaupunkisuunnitteluun, miten asukasryhmät todella saadaan mukaan. Erityinen huomio on kiinnitetty viihtyvyyteen ja toimivuuteen. Avainsanaksi on muodostunut kylämäisyys. Ensimmäisiä onnistumisiakin on jo nähtävissä.

Kylä-/yleiskaavoja tulisi toteuttaa vauhdikkaasti, jotta voidaan kehittää maaseutuasumisen ja maaseudun kulttuuriympäristön tasoa ja tehdä maaseudusta vieläkin vetovoimaisempi. Näin siis Tampereen kaupungin apulaispormestari Timo Hanhilahti.

Kirjailija **Juha Kuisma** totesi alustuksensa lopuksi, että maaseudun kehittämisestä vastaavien tahojen pitäisi

systemaattisesti ottaa tarkasteltavakseen ne argumentit, joilla maalla asumista jarrutetaan tai estetään. Ilmastomuutoksen torjunnan nimissä jotkut haluaisivat keskittää asutuksen kävelymatkojen etäisyydelle rautatieasemista. Todellisuudessa johtopäätös ilmaston muutoksesta on sellainen yhdyskuntarakenne, jossa asiat on optimoitu bioenergian kuljetusmatkojen mukaan.

Ympäristöministeriön yliarkkitehti **Anne Jarva** kertoi ministeriön kyläkaavoitushankkeesta, jossa on mukana seitsemän kuntaa ja kylää eri puolilla Suomea. Lisäksi on perustettu laajempi kyläkaavaverkosto, jossa esitellään ja kommentoidaan hankkeen tuloksia. **Kyläkaavaverkostoon ovat tervetulleita kaikki kyläleiskaavoitukselta kiinnostuneet.** Seuraava yhteinen seminaari järjestetään syyskuussa 2009. Hankkeen päätösseminaari on maaliskuussa 2010. Hankkeille on avattu internetsivu osoitteeseen <http://www.maa-seutuasuminen.fi>>hankkeet.

Tkt:n tutkimusjohtaja **Ari Hynnen** Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtuurin laitokselta totesi, ettei kylää voi enää nähdä rajattuna taloryhmänä vaan verkostoituneena ympäristöönsä, läheisiin keskuksiin. Tutkimuksissa on havaittu edellytettävän kylien rajaamista uudelleen niin, että otetaan huomioon keskeiset käyntikohteet. ”Verkostokylät” antavat uutta tietoa kylän asemasta, saavutettavuudesta ja kehitysedellytyksistä. Se voi laukaista myös kyläkaavan laatimisen kuten Ylä-Pirkanmaan Pohjaslahdessa kävi.

Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen professori **Sirkka Heinonen** valotti elvyttävän ja eheyttävän maaseudun tulevaisuuden kuvia. Asumisessa tulevaisuuden ennakointi on tärkeää, jotta voimme parantaa asumisemme mallia, kasvattaa hyvinvointiamme tulevaisuudessa sekä tehdä oikeita ratkaisuja ja valintoja tänään.

Asuminen ja hyvinvointi 2020 tar-

kastelussa käsiteltiin kolmea osa-aluetta: 1. ympäristö ja ilmastoherkkä asuminen, 2. asumisen roolin muutos ja 3. asuminen elämäntaloudessa.

Asuinmaaseudulla on vahva sosiaalinen tilaus elämysyhteiskunnaksi muuttuvassa tietoyhteiskunnassa. Tätä vahvistaa toisaalta ilmaston muutoksen haaste, toisaalta talouden taantuma. Kestävän kehityksen vaatimusten täyttämässä maaseudulla voisi olla ratkaiseva panos ympäristöystävällisen energiatuotannon ja luomutuotannon eteenpäinviemisen muodossa. Uusiutuviin energialähteisiin perustuvat paikalliset hajautetut energiaratkaisut voivat kääntää maaseudun imagoa yhdyskuntarakenteen eheyttä uhmaavasta mallista eheyttävää ekoseutumallia kohti. Siinä maaseutu nähdään kansallisena mahdollisuutena vähähiiliyh-

teiskunnan, energiaomavaraisuuden sekä elintarvikeomavaraisuuden parantamiseksi. Sillä voi olla myös eheyttävä vaikutus ihmisille aikakaudella, jolloin elämän sirpaleisuus ja hektisyys tehokkuusvaatimuksineen luo kaipuuta kokonaisvaltaisuuteen ihmisen eri roolien välillä, sekä ihmisen ja ympäristön suhteen.

Lähiruoan ja hitaan elämän kysyntä kasvaa, samoin kiinnostus käden taitoihin. Suomella on kesämökkimaana luontaiset edellytykset synnyttää innovaatioita hitaan elämän tulemiseksi ja vastata kasvavaan rauhoittumisen tarpeeseen. Kaunis ja kestävä arki maaseutu-ympäristössä on elvyttävää ekoestetiikkaa. Luontopääoman ymmärtäminen syvällisemmin ihmisen arvoihin ja elämäntapoihin liittyväksi kokonaisuudeksi on ensisijaisen tärkeä haaste luotaessa hyvää asuinympäristöä.

Seminaarissa esiteltiin myös erilaisia käytännön sovellutuksia kyläsuunnittelusta erilaisissa olosuhteissa. Päättöseminaarissaan puheenjohtaja Kukkonen voikin todeta kyläsuunnittelun tulleen valaistuksi monelta kannalta ja osoitetuksi sen menestyksekkyyden myös muuttuvissa niin ympäristöllisissä kuin elämisen olosuhteissa.

Asiaa voi tarkastella niin ekologian talouden kuin ihmisen elämän viihtyvyydenkin kannalta.

Vanhaa jugendhuvilaa ja ympäristöä on vaalittu huolella. Uusina elementteinä talon nurkalle on tullut kaupungin varaston tyhjennyshuutokaupasta hankittu vanha lyhty ja pihakilpailun lomasarjan voittajalaatta v. 1996

Raimo Narjus | Ritva Nummiora

Kaunis kesäpäivä Kettunokassa

Helluntain ajat ovat hehkeimmillään myös Kettunokassa, kun käymme tapaamassa **Marja** ja **Martti Artukkaa** heidän tarkoin vaalittussa Kettunokassaan. Kaksikymmenluvulla Martti Artukan syntymäpäiväksi valmistunut jugendhuvila on hämmästyttävästi entisellään. Jo entistä männikköistä kalliosaarta lähestyttäessä nurmikoksi muuttuneen salmen yli, tervehtii tulijaa suoraan akselissa talon päädyn takaa komeasti lippusalko, vaikka sen päänäkyvyysalue onkin merelle päin.

Itse saarella koko ympäristö on lä-

hes 20-luvun asussa, laivalaiturikin on palannut takaisin, vain laivat puuttuvat. Männyt ja muu kasvullisuus ovat tuuhettuneet, vaikka joku alaoksa on kuivettunut niin, että Martti toteaa siihen kiipeämisen vaikeutuneen. Taitaisi se olla vaikeutunut muutenkin. Talon ullakolle hän aikaisemmin kiipesi portaan kaidetta ja oven yläreunaa käyttäen, mutta nyt senkin on Marja-rouva kieltänyt.

Lähestyttäessä taloa havaitsemme, ettei kaikki kuitenkaan ole kuin 20-luvulla: jugendhuvilan sisääntulokulmassa komeilee nyt pronssilaatta, joka kertoo,

että piha on vuoden 1996 pihakilpailun VOITTAJA. Martti Artukka kertoo, että menestys tuli hänelle täytenä yllätyksenä. Kun hän sen luki Turun Sanomista, häntä ensin nauratti. Mutta perusteet luetaan hän kertoo pyrkineensä niitä tarkoin myös noudattamaan. Koska mitään ei saa muuttaa, on se hyvä peruste laiskotella! Lienee kuitenkin toiveajattelua.

Kakskertaa Kiertämässä kirjan synty-aikoihin olimme Martti Artukan kanssa siinä luulossa, että huvila olisi ollut Martin isän rakennusmestari **Karl Artukan** sekä rakentama että suunnittelema. Isän papereitten joukosta on nyttemmin puikahtaneet esiin talon komeat alkuperäiset piirustukset, joista ilmenee, että arkkitehti **Alex Nyström** on allekirjoittanut ne toukokuulla 1923. Piirustuksia

on harvinaisen tarkasti noudatettu. Meren puoleiselle julkisivulle arkkitehti on lisännyt vintin ikkunan tilalle komean mansardikattoisen parvekkeen, josta onkin mainio katsella merelle kohti laskeutuvaa ilta-aurinkoa. Samaan julkisivuun on tullut myös yksi myöhemmin rakennettu muutos: alun perin vain päädyistään lasitettu terassi on saanut pohjoisilta viimoilta suojaavan lasituksen, mikä olotilan parannus on toteutettu varsin huomaamattomasti.

Kakskerta oli aikanaan nimenomaan kesäasukkaiden saari. Kakskertalaiset isännät harrastivat poikkeuksellisen ahkerasti huviloitten tai muitten tilojen vuokrausta kesävieraille. Myös Kettunokka osallistui tähän kesävieraitten ”hyyräämiseen”. Talon valmistuttua sitä

*Kettunokan merimaiseman hienolta
aamukahvipaikalta käsin saattaa
Haarlansalmen vesiliikenteen seuraamiseen
vierähtää montakin tovia*

Vilpolassa talon entinen ulkoseinä toimii taustana taideteosmaiselle puutyökalukokoelmalle

asutti ensin isä Karlin perheen lisäksi isän Vaasassa asustava veli perheineen. Mutta kun pian valmistumisen jälkeen tulivat 30-luvun lamavuodet ja rakennusurakoitsijan työkiireet hiljensivät ja kun kahdenperheen asumiseen oli jo totuttu, vuokrattiin alakerran tiloja ulkopuolisille kesävieraillekin. Näin jatkui aina 50-luvulle asti, jolloin alakertaan muutti juuri perheen perustanut poika Martti Artukka, ja suvievierasaika päättyi. Nyt talon käyttö alkoi muodostua sellaiseksi, miksi Alex Nyström sen oli alun perin suunnitellut.

Talon keittiöporras, joka tähän asti oli ollut yläkerran asunnon käytössä samoin kuin palvelijattaren otilaksi suunniteltu keittiön alkovikin, jäivät nyt vähälle käytölle. Ne otettiin, ulkonaisesti mitään muuttamatta, varasto ja pesuhuonekäyttöön. Myös talon läpi ulottuvassa kaksiosaisessa olohuoneessa henkii sama 20-luvun tunnelma. Huoneen osat toisistaan erottavalla kaariaukkoisella seinällä on yhtä paljon erottava kuin myös yhdistävä vaikutus. Kaarta reunustaa hiukan kohoava seinäpäällystetty rajaava kaunis, siro palmikkokuvio.

Olohuoneen takkaa ei vuokralaisvaiheessa toteutettu ja se vasta 50-luvulla aikakautensa mukaisen asun. Takan herkkät alkuperäispiirustukset ovat kuitenkin jäljellä niin, että kenties senkin aika joskus koittaa?

Talon seinät, niin sisällä kuin vajan seinissä ulkoakin, ovat täynnä vanhojen esineitten kokoelmia. Nimenomaan kokoelmia, ei ryjäkasoja. Jokainen esineistö muodostuu samalla kokonaisuutena eräänlaiseksi taideteokseksi, niin olohuoneen lehmänkellot kuin vilpolan puutyökalukokoelmakin.

Perheen kasvaessa toisen kerroksen katon alustilat täyttyivät yksi toisensa jälkeen poikien makuusopeiksi, kunnes vähitellen alkoi päinvastainen kierros. Tila toisensa jälkeen taas tyhjjeni ja nuori polvi lensi omille teilleen. Ei kuitenkaan kauas, vaan vanhan salmen paikalle kasvaneelle niitulle, jossa heillä on nyt omat suvipaikkansa. Itse Kettukallion Marja ja Martti Artukka ovat jo siirtäneet heidän

omistukseensa, vaikka hallitsevatkin sitä elinpäiviensä ajan. Näin elämän kiertokulku jatkuu tasaisena. Asukkaat tulevat ja menevät, mutta vanha Jugendhuvila

jatkaa entisellään. Se tarjoaa yhä yhtä viihtyisän kesäympäristön asukkailleen sukupolvesta toiseen.

Kakskertaviiri liehuu komeasti mansardikattoisen parvekkeen yläpuolella

Yläkerran tunnelmallinen oleskeluauula

Kakskerran virkailjoitten haastattelu

SEIJA AANTAA

2008 tuli kuluneeksi 40 vuotta siitä, kun Kakskerta maamme ainoana koko kuntana pakkoliitettiin naapuriinsa Turkuun. Siksi 2x-lehden kevätnumero on omistettu 40-vuotta sitten tukahduttetun Kakskerran kunnan muistoille.

Monet Kakskerran kunnan vahvat nimet ovat aktiivisen taipaleen tehtyään jättäneet vahtivuoronsa. Poissa ovat Kakskerran keisari talousneuvos **Wainö Saario**, poissa ”Kakskerran Talvisotaa” uljaasti käyneet Kenraali **Adolf Ehrnrooth** ja aseenkantajansa **Pentti Palmunen**. Poissa myös opettajat **U. K. Airisto** ja **Otto Liespuu**. Poissa myös **Wainö Purokoski**, joka alueliitosta kannattaessaan sai, muutoin varsin yksituumaisesti puolustautuneitten kaks-kertalaisten silmissä, jonkinlaisen **Yrjö Maunu Sprengtportenin** leiman.

Kovin monta virkailijaa ei kunnalla ollut: kunnanlääkäri ja -sihteeri, kättilö-terveysissar, opettajat ja rakennustarkastaja.

Seija Aantaa hoiti Kakskerran kunnanlääkärin virkaa. Oikeammin kunnanlääkäripalvelut kunta hankki tarkoitukseen perustetulta kuntainliitolta, johon Kakskerran lisäksi kuuluivat Paattinen, Maaria, Rusko ja Vahto. (Yhteensä n. 8000 asukasta) Toimialueella oli mittaa,

sillä se ulottui Vahdon korvesta Kakskerran lossin takaiseen saarikuntaan, johon kuului myös kokonaan yhteydettömiä asuttuja saaria, kuten Kulho. Vastaanotto oli kunnanlääkärin virka-asunnon yhteydessä Turussa Tuureporinkadulla. Sen sijaan äitiys- ja ja lasteneuvolavastaanotto toimi Kakskerran kunnantalo-terveys-talolla, mutta lain mukaan neuvoloissa ei voinut vastaanottaa sairaita potilaita. Neuvolapäivystysten lisäksi toimenkuvaan kuului koko vuorokautinen puhelinpäivystys, joka merkitsi myös sairaskäyntejä mihin vuorokauden aikaan tahansa.

Varsinkin kelirikko aikaan saaripoltilaat olivat esimerkiksi Kulhosta varsin työläästi noudettavia. Seija Aantaa muistaa sairaskäynnin, jolloin tajuton potilas jouduttiin omaisten toimesta kantamaan hetekan puolikkaalla ensin kapeaa laituria pitkin, sitten keinottelemaan paattiin, jonka jälkeen vasta päästiin siirtämään Hirvensalon lauttarannan puolelle tilattuun ambulanssiin. Vaikeuksista huolimatta kaikki päättyi onnellisesti.

Talviaika oli muutoinkin Kakskerrassa kotikäyntien kannalta hankala, koska jyrkät Naulan- ja Kirkonahteet saattoivat tehdä pyryn jälkeen eteläosiin pääsyn todella konstikkaaksi. Vaikka potilaille lääkärin oman auton käyttö tuli edulli-

semmäksi, oli tällaisella säällä varmempi turvautua taksiin.

Saaristolaiset olivat kuitenkin mukautuneet oloihinsa, niinpä omatoimisuus oli täällä olennaisesti pitemmällä kuin esimerkiksi Maariassa. Saaristolaiset olivat myös oppineet tuntemaan tautinsa paremmin ja osasivat arvioida tautinsa vakavuuden ja avuntarpeen laadun usein jo itsekin. Myös kättilö-terveysissar **Berta Kiviharju määritteli** usein itse potilaan tilan sellaiseksi, että on paras hakeutua suoraan lääninsairaalaan, sillä siihen aikaan ei sinne pääsyyn vaadittu lääkärin lähetettä jopa Kaksikerran puhelinkeskukseen hoitaja **Lempi Kokko** osasi usein viisata potilaan oikeaan osoitteeseen.

Seija Aantaa hoiti tehtävää vuodesta 1961 vuoteen 1967, jolloin kuntainliitto alkoi purkautua, kun Maaria liitettiin Turkuun. Hän siirtyi alueliitoksen mukana Turun kaupungin palkkalistoille. Kaksikerran kunnanlääkäritoimi jäi tällöin **Marja-Leena Korkeilan** vastuulle.

Lääkärinä Aantaa katsoo, että terveyskeskusideologia ei ollut aivan oikea. Sairaiden tulisi olla joka tapauksessa pääasia julkisessa terveydenhuollossa. Vanhaa kunnanlääkärijärjestelmää olisi vain pitänyt kehittää. Pienen kunnan kunnanlääkärijärjestelmä perustui hyvään potilastuntemukseen ja toimi varsin hyvin. Sitä kehittämällä olisi todennäköisesti päästy parempaan tulokseen kuin sitä korvaamaan luodulla yhä suurempiin keskuksiin johtaneella terveyskeskusjärjestelmällä. Elävä kosketus potilaan ja lääkärin

välillä on tällöin lähes tykkänään menetetty, kun sitä tavoittelemaan tähännyt omalääkärijärjestelmäkään ei toimi ns. omalääkärin koko ajan vaihtuessa.

Kunnanlääkäri vastasi siitä, että hän tai sijainen oli aina tavoitettavissa. Joskus asiakkaat menivät vähän liian pitkälle. Aantaan Kaksikerran kesähuvilan muistoihin on jäänyt mieleen puhelinta vailla oleva lääkärinhakija, joka kesäyönä herätti hänet valaisemalla voimakkaalla taskulampulla makuuhuoneen ikkunan takaa suoraan silmiin. Tämän jälkeen heidän täytyi hankkia Kaksikerran huvilalle pimennysverhot.

Kokemuksenaan hän kuitenkin näkee, että erot eri pienten kuntien välillä olivat suuret, kunnan päättäjien ja henkilöstön pätevyydestä riippuen. Tällainen pieni yksikkö pystyi kuitenkin nopeammin korjaamaan ilmenevät puutteet suoriutumalla nopeasti eroon ketjun heikoista renkaista. Suurissa yksiköissä uusiutuminen on huomattavasti vaikeampaa ja hitaampaa. Tämän vuoksi Seija Aantaa näkeekin kokonaisuudessaan pienuuden tämän hetken suuruuden ihailua parempana ja uskoo, että moni asia saattaisi nyt olla toisin, jos itseenäinen Kaksikertakin olisi saanut jatkaa.

RITVA PALMUNEN

Edellä on jo tullut mainituksi itsenäisen Kaksikerran virkailijoista **Seija Aantaa**. Hän toimi Kaksikerrassa itsenäisen Kaksikerran viimeisinä aikoina, ei tosin ihan katkeraan loppuun asti.

Ennen häntä Kaksikerran virkailijoista oli keskeisin **Ritva Palmunen**. Kunnallishallinnon muotoutuessa ei pienissä kunnissa ollut hallinnollisia virkailijoita. Kunnallislautakunnan esimies, myöhemmin kunnanhallituksen puheenjohtaja, toimitti yleensä kunnan yleiset johtotehtävät myöhempien kunnanjohtajien tapaan. Usein hän hoiti myös kunnan kirjurin tehtäviä. Kaksikerrassakin tapahtui näin, mutta iän myötä hallituksen puheenjohtajan avuksi palkattiin epäviralliseksi apulaiseksi ylioppilas Ritva Palmunen. 1950-luvun alussa päätettiin kuitenkin perustaa varsinainen kunnansihteerin virka, johon valittiin juuri valmistunut maisteri Ritva Palmunen. Hän oli juuri äskettäin solminut avioliiton agronomi **Pentti Palmusen** kanssa. Näin hänellä oli kaksi uutta kasvavaa työsarkaa edessään, luoda tyhjästä uusi kunnan virastokäytäntö ja samaan aikaan hoitaa myös oma osuutensa uuden kasvavan perheen, niin koti kuin edustustehtävissä, joita Kaksikerran johtavan tilan emännältä edellytettiin. Vuosikymmenen loppuun mennessä taakka alkoi kasvaa yli voimien ja Ritva Palmunen luopui kunnansihteerin tehtävistä per-

heensä hyväksi vähän ennen Kaksikerran Talvisodan syttymistä.

Taistelu Kaksikerran olemassaolosta ei kuitenkaan etäännytynyt paljoa kauemmaksi, sillä siinä vaiheessa Pentti Palmusesta oli kehkeytynyt Kaksikerran itsenäisyystaistelun toinen johtohahmo Kenraali **Adolf Ehrnroothin** rinnalle.

Ritva Palmunen joutui läheltä seuraamaan niitä keskusteluja, joita nämä joutuivat käymään Turun kaupungin johdon kanssa. Suuren Neuvostoliiton tapaan asenteella ja tavalla suuri Turku kävi pienen naapurinsa kimppuun. Tämä vertailu oli yleispoliittisesti näytävä ja sai turkulaiset epäsuotuisaan valoon. Kaksikerran puolustajien kannalta se oli kuitenkin vahingollista, sillä se sai heidät liian yksipuolisesti kiinnittämään huomionsa tähän näyttävään asetelmaan. Heidän olisi nimenomaan silloin tullut miettiä aktiivisesti oikeaa puolustusstrategiaa.

Turun ja alueellisten viranomaisten päällimmäisenä huolena tuotiin esiin, ettei Kaksikerta pysty hallitsemaan sinne suuntautuvaa muuttovirtaa ja huolehtimaan sen edellyttämistä suunnittelu- ja palveluvarauksista. Kaksikerran asukkaat ja päättäjät olivatkin toistuvasti tuoneet esiin epäluulonsa suunnittelun tarpeellisuudesta ja mahdollisuuksista ja

ruokkivat näin itse viranomaisten näkemyksiä. Tästä teemasta muodostuikin Ritva Palmusen kanssa mielenkiintoinen keskustelu ja pohdiskelu.

Vaikka Kaksikerran neuvottelijat olivat täysin vakuuttuneita, ettei tämä suunniteluhuoli ollut ainakaan turkulaisten päämotiivi. He väittivät päin vastoin, että Turku näki Kaksikerran pahana kilpailijana, joka oli hyvän sään aikana eliminoitava pois. Vaikka jo yksin kokoa ajatellen väite tuntuu ensi kuulemalta täysin tuulesta temmatulta he kuitenkin ainakin aavistivat, että siinä saattaa olla ajatustakin. He eivät kuitenkaan huomanneet, miten siihen olisi pitänyt reagoida. Tunnettuahan on Helsingin alueella, miten pienet itsenäiset alueet, Munkkiniemi, Lehtisaari, Kuusisaari ja Kauniainen olivat muodostuneet halutuiksi varakkaan väen asuntoalueiksi, jotka oli suunniteltu ja toteutettu tämän väestönosan tarpeisiin ja ehdoin. Myös näiden etuutena olivat pienuus ja homogeenisuus. Kaksikerran päättäjien poliittinen kokoonpano olisi hyvinkin viitannut tällaisen onnistumiseen.

Jos kaksikertalaiset olisivat pelanneet korttinsa oikein, Kaksikerralla olisi saattanut olla hyvätkin mahdollisuudet muodostua vakavasti otettavaksi kilpailijaksi juuri tämän hyvinvoivan väestönosan sympatioista. Oireita, tosin aika vähäisiä, siihen suuntaan oli kuitenkin jo ilmassa. Jos Kaksikerran päättäjillä ja johtajilla olisi ollut riittävästi tietoa, taitoa ja pelisilmää, he omaksunsa vastustus-ideologian sijasta olisivat avoimesti ja näyttävästi valinneet uutta ihannoivan ja tulevaisuu-

teen katsovan näkökulman. Heillä olisi tällöin saattaneet olla erittäin hyvät mahdollisuudet saada laajaa sympatiaa. Silloin elettiin nimenomaan rohkeitten, kauas katsovien suunnitelmien aikaa. Jos Kaksikertalaiset olisivat Porin, Rovaniemen ja Kotkan tapaan valjastaneet vaunujensa eteen jonkun nimekkään suunnittelijan, joka olisi tehnyt lennokkaan esityksen väljästä merikaupungista satamineen, uimarantoihin ja luxustontteihin ja Amerikassa jo liikkeelle lähteneine golfkenttineen, tämä olisi hyvinkin saattanut löytää juuri sopivankokoisen ostajakunnan, joka olisi kilvan rientänyt hanketta toteuttamaan. Väljyys, uimarannat satamat ja golfkentät olisi toki voitollisesti pystytty kustantamaan kasvaneilla tonttihinnoilla. Lähtemällä siinä vaiheessa rohkeasti liikkeelle tällaisella merikaupunkisuunnitelmalla, se olisi todennäköisesti saanut heti puolelleen alue- ja seutusuunnittelijat, jotka samoihin aikoihin virittelivät jo pöydilleen suunnitelmia Rymättylästä ja Naantalista Kaarinaan ulottuvasta merikaupungista.

Jos Kaksikertalaiset olisivat lähteneet vastustuksen sijasta neuvottelemaan suunnitteluviranomaisten kanssa tällaisesta hankkeesta, se olisi varmaan otettu vastaan jopa innostuneesti. Turun päämotiveiksi esittämät perustelut olisivat kaatuneet kuin korttitalo. Hyvin todennäköisesti Kaksikerran Talvisotaa ei olisi tällöin koskaan syttynytäkään, koska turkulaiset, vaikka he nyt olisivat nähneet aavistamansa vaaran todella ra'alla tavalla toteutuvan, olisivat nähneet siinä vaiheessa voimattomuutensa näyttävää suunnittelua vastaan. Sen sijaan suunnit-

telemattomuuden vastustaminen sai siinä vaiheessa valtiovallan varauksettoman tuen.

On selvää, että tällaista eliittiasumista vastaan olisi myöhemmässä vaiheessa syntynyt paineita, kuten Helsingin seudullakin, mutta alueen syntyminen ja kehittymisen kannalta se olisi ollut pitkälti jo myöhäistä. Hanke olisi jo toteutunut ja meillä olisi Kaksikerrassa näytävä väljä merikaupunki. Sen tehokaavoittaminen ei enää olisi mahdollista, vaikka joistakin

tiivistyksistä toki puhuttaisiinkin, mutta niiden toteutuminen olisi väistämättä erittäin lievää ja yksittäistä. Suurin uhka olisi saattanut olla, että kovan sisäänmuuttopaineen alla kunta itse olisi voinut sortua liikaan tiivistämiseen.

Se, että edellä kuvattu on nyt jäänyt vain arvuutteluksi, johtuu vain siitä, että puuttui se näkijä ja että arviointi alkaa aina sanalla jos...

Retki Uuteenkaupunkiin Pytinkien Paris -puutalotapahtumaan lauantaina 29.8.2009

KAKSKERTASEURA järjestää retken Uuteenkaupunkiin Pytinkien Paris-tapahtumaan lauantaina 29. elokuuta. Bussi lähtee Kaksikerran koulun luota aamulla klo 8.30. Mukaan pääsee myös matkan varrelta ja keskustasta, ortodoksikirkon edestä. Takaisin palataan n. klo 19.00. Retken hinta 38 euroa, sisältää bussimatkat (Jalon bussi, kuljettajana Jaakko Anttila), lipun ja opaskartan tapahtumaan, tunnin opastuksen Uudessakaupungissa, sekä lounaan.

Myös muut kuin seuran jäsenet ovat tervetulleita matkalle.

**Sitovat ilmoittautumiset Eila Monnoselle 14.8. mennessä
eila@monnonen.fi tai gsm 050 595 5049**

Maksu Kaksikertaseuran tilille 571127-40012104, eräpäivä 20.8. **Tiedonantoja kohtaan merkittävä ehdottomasti matkalle lähtijän/lähtijöiden nimet.**

TERVETULOA MUKAAN RETKELLE UUTEENKAUPUNKIIN!

**“KOLMET KÄDET” -näyttely Salmelan tilan makasiinissa
Terttu Kärkimäki, Satu Talvio ja Rita Reilimo**

Avajaiset 3.7.2009 klo 12 alkaen Salmelan tilan makasiinissa, Kaksikerrantie 961, Satava (Kaksikerran Kotiseutuyhdistyksen museotorpan vierellä)
Näyttely avoinna 4.7-16.7.2009 ma-pe 12-18 ja la-su 12-17

Berta Kiviharju jälleen työpöytänsä ääressä Kakskerran terveystalolla

Berta Kiviharju ei todellisuudessa paljon ehtinyt työpöytänsä ääressä istua, kun hän itsenäisen Kakskerran aikoina hoiti Kakskerran teveys-sisar-kätilön virkaa. Hän aloitti juuri valmistuneena terveystalona 1948, kun kunnan julistamaan kätilöterveys-sisaren virkaan koulutukseltaan päteviä ei ollut saatavilla. Mutta kunta ei jäänyt neuvottomaksi: koska tällaista koulutusta ei ollut, sellainen tehtiin tilaustyönä. Kunta palkkasi terveystalona Berta Kiviharjun ja lähetti hänet 13 kuukaudeksi Helsinkiin kätilöopistoon. Niin kunta runsaan vuoden päästä pystyi nimittämään pätevän henkilön kätilöterveys-sisaren vaativaan teh-

tävään. Kakskerran terveystaloa ei silloin vielä ollut, vaan neuvolatoiminta alkoi Hennalassa, jonka vintillä Berta Kiviharju myös asui. Kun Mannerheimliiton Kakskerran osasto oli lahjoittanut tämän nykyisen Kakskertatalon Kakskerran kunnalle terveystaloksi vuonna 1954, pääsivät neuvola ja kunnantoimisto muuttamaan. Talon vinttiin muutti asumaan myös kunnan kätilöterveys-sisar Berta, kunnes hän 1952 tuoreena ”ruustinna” Kiviharjuna muutti pappilana toimivaan Sinappiin. Muutos oli todella suuri.

Istumme terveystalon neuvolan vastaanottohuoneessa, pohjoisempi, nykyi-

sin partiolaisten hallussa oleva huone oli neuvolan lääkärin **Seija Aantaan** vastaanottotilana ja etelänpuoleinen neuvolan toimenpidehuoneena, joka oli terveystisaren keskeisin toimitila.

Nykyisen paljeoven takana oleva pieni tila oli kunnan virastona, jossa kunnansihteeri istui. Keittiö oli keittiönä ja ilmeisesti myös kokoushuoneena, tämä asia ei oikein ollut jäänyt terveystisaren mieleen.

Terveystisaren työkenttä oli selvästi kättilön tehtäviä laajempi, sillä lapsia ei pienessä kunnassa vuosittain ehtinyt kovin monia siunaantumaan. Kaikki synnytykset hoidettiin Turussa, yksi äiti olisi halunnut synnyttää kotona, mutta hänelläkin ilmeni odotusaikana sen verran ongelmia, että Kiviharju katsoi turvallisemmaksi laitossynnytyksen, ja näin onneksi myös tapahtui, toteaa Berta Kiviharju vieläkin helpottuneena.

Vaikka neuvolatoimi oli koko maassa aika uutta, kakskertalaiset omaksuivat sen varsin hyvin ja neuvolan vastaanotolla riitti runsaasti väkeä. Terveystisar teki myös ahkerasti kotikäyntejä useimmiten pyörällä, toisinaan lähistöllä myös jalan. Vaikka perheellä olikin musta Volkswagen, se oli ensisijaisesti perheen pään käytössä. Myöhemmin Bertalla oli myös oma Neckar.

Eräällä tällaisella käynnillä, kun Kiviharju oli ollut katsastamassa perheen pikkupoikaa ja oli pihalla tekemässä lähtöä, kiiruhti äiti perässä kertomaan pikkumiehen toteamuksen: ”Kyllä oli pittu-

nen täti”, kun k ei vielä tuntunut oikein luontuvan.

Toinen mieleen jäänyt tapaus sattui eräälle kesäasukkaalle, joka odotti jo viimeisillään ja soitti huolestuneena, kun asia ei tuntunut mitenkään edistyvän. Päivystäjänä toiminut lääkäri oli neuvokas: ”Se on nyt parasta ruveta nälkäkuurille, eikä syödä mitään.” Eipä aikaakaan, kun nuori miehenalku ilmaisi tyytymättömyytensä huonontuneisiin sapuskoihin ja vaati päästä vapauteen ja sitä kautta parempiin ruokailuoloihin.

Kysymykseeni, ketkä kunnan luottamushenkilöistä ovat jääneet parhaiten mieleen, tulee heti vastauksena **Vainö Saario**, jonka todettiin pitkään hallinneen Kaks kertaa isällisen ”Keisarin ottein”. Hän joutui erivaiheissa tekemään kunnalle monenlaisia palveluksia, kuten Kaks kerran vaikean tien ylläpidon saamisen valtion haltuun. Nämä koko kuntaa hyödyttävät yleiset hyvät työt tahtoivat sitten kuntalaisten mielissä jäädä pienten henkilökohtaisten pakko-ratkaisujen varjoon. Berta Kiviharjukin muistelee, että kyllä Saario ystävällisesti keskusteli kaikkien kanssa, mutta muistaa myös, että oli tarvikepula-aikana anonut lämpimikseen uutta huopaa, jota Saario ei hänelle katsonut voivansa suoda. Näin ihmisten pienet vastoinkäymiset jäivät helposti päällimmäisenä mieleen.

Samoin ”Kaks kerran uljasta talviso-
taa” käyneet kenraali **Adolf Ehrnrooth**
ja hänen asepoikansa **Pentti Palmunen**
eivät myöskään aikanaan tahtoneet saada
ansaitsemaansa sädekehää kaks kertalai-

silta. Taitaa olla kaks kertalainen perinne, ettei saarten puuhamiehiä ainakaan heidän elossa ollessaan pahemmin kiitellä – vielä tänäkään päivänä.

Muista kunnanhallituksen esimiehistä tulevat esiin **Kauri, U. K. Airisto** ja **Liespuu**. Kuitenkin kysymykseen hoitiko myöhemmin, kun ”kunnankirjuri” vaihtui oikein kunnansihteeriksi, tämä, vaiko hallituksen puheenjohtaja lähinnä puuttuvan kunnanjohtajan tehtäviä, vastaus tulee empimättä: ”Kyllä se ensisijaisesti kunnansihteeriksi oli.” Kiviharju muistaa, että Ritva Palmusen jälkeen tuli varsinaiseksi kunnansihteeriksi **Liisa Karttunen**, joka hoiti tehtävää Kaks Kerran katkeraan loppuun asti.

Kaks Kerran rakennustarkastajan rooli jäi vähän arvoitukseksi. Rakennusmestari **Paavola** tehtävää hoiti, mutta missä hän otti vastaan, ei kukaan naisista oikein muistanut. Vein hänelle aikanaan myös Pitiskarin rakennuslupapaperit ja mielestäni vein ne kunnantointomistoon, mutta varsinkin Berta Kiviharju kiistää jyrkästi, että rakennustarkastajalla olisi ollut työpöytä kunnantointomistossa. Saattoi tietysti olla niinkin, että rakennustarkastajakin oli useamman kunnan yhteinen ja otti vastaan Turussa, kuten kunnanlääkärikin.

Berta Kiviharju hoiti tehtäviään vielä Turun pakkoliitoksen jälkeen eläköitymiseensä asti vuoteen 1977. Hän jäi Kaks Kerran viimeiseksi terveysisarkäti-

löksi, sillä samassa vaiheessa koko säännöllinen neuvolatoiminta Kaks Kerrassa lopetettiin.

Viimeiseen kysymykseeni siitä uskooko hän, että Kaks Kerran asiat olisivat paremmin, jos Kaks Kerta olisi saanut jatkaa itsenäisenä, on vastaus vähän välttelevä. Mistäpä sitä tietää, ehkä asukkaita olisi nykyistä vähemmän? Kun esitän päinvastaisen arvion, että asukkaita olisi juuri liitosvaiheen tuntumassa saattanut tulla runsaastikin, varsinkin jos Kaks Kerralaiset olisivat toimineet toisin ja liitosta ei olisi tullut, hän myöntyy, että siinä vaiheessa olisi saattanut näin tapahtua. Nyt sen sijaan tuli seurakunnankin liittäminen, ja Kiviharjutkin joutuivat muuttamaan Hirvensalon kirkonviereiseen pappien asuintaloon. Siellä kuitenkin jotkut materiaalit saivat aikaan asukkaissa ärsyyntymistä niin, että yksi ja toinen muutti vähitellen virka-asunnosta omaansa. Samaan suuntaan vaikutti myös muuttunut verotuskäytäntö, joka rasitti kohtuuttomasti varsinkin isojen pappiloitten haltijoita.

Kesäisin Berta Kiviharju käy vieläkin ahkerasti Kaks Kerran järven rannalla huvilallaan, jossa myös viljelykset odottavat vaalijaansa.

Menetetty mahdollisuus?

Satava-Kakskerran osayleiskaavaa on valmisteltu koko kuluvan vuosikymmenen ajan, ja käsillä on lopullisten päätösten tekeminen. Kakskertaseura on koko ajan tiiviisti seurannut valmistelua ja pyrkinyt vaikuttamaan siihen kirjallisten kannanottojen, lausuntojen ja virka- ja luottamusmiesten kanssa käytyjen keskustelujen kautta. Monet seuran esiin tuomat seikat, mm. kesähuviloiden muuttaminen ympärivuotiseksi asunnoiksi, kaavan rakentamista ohjaava vaikutus ennen asemakaavoitusta, nykyisten suurten tonttien täydennysrakentaminen, kaavan oikeusvaikutteisuus jne., onkin otettu huomioon.

Seuran tärkeintä tavoitetta, luonnonläheisen maaseutumaisen ja merellisen rakennetun ympäristön syntymiseen tähtäävää kaavoitusta, ei ole kuitenkaan huomioitu.

Satava-Kakskerta kaupungin mitta-kaavassa suuri, rantoja lukuun ottamatta käytännössä rakentamaton alue, joka keskustan päälle siirrettyinä ulottuisi Raisiosta Littoisiin. Kaupungin maankäytön suunnittelun kannalta alue on mahdollisuus vastata tulevaisuuden uudenlaisia asumistoiveja koskeviin haasteisiin. Mahdollisuus on kuitenkin nyt luisumassa käsistä.

Kaavaehdotus perustuu malliin, jossa ns. keskeinen alue (Satavan itäosa ja Höyttistensuntin ympäristö) rakennetaan suurella tehokkuudella. Tämä tuot-

taa esikaupunkimaisia rivi- ja kerrostalokortteleita, jotka edustavat 1980-luvulta periytyvää kaavoitustapaa. Kuten kaavaselostuksessakin todetaan, 'tehokkainta rakentamista on vaikea sovittaa mannersaariston pienipiirteiseen maisemaan'. Kaavakartassa suurimpia tehokkuuslukuja on merkitty alueille, jossa maasto on jyrkkärinteistä kumpuilevaa kalliota. Käykääpä kävelyllä esimerkiksi Kakskerrantien, Niemenkulmantien ja Höyttistensuntin rajaamalla alueella.

Yleiskaavan tulisi paremmin huomioida saaristoluonnon ominaispiirteet, maaston topografia sekä historiallinen yhdyskuntarakenne. Alueelle tulisi yhden suuren tehokkaasti rakennetun ydinalueen sijasta suunnitella useita pienempiä kylämäisiä luonnonläheisiä pientaloalueita, joille hakeutuu hektiselle urbaanille elämäntavalle vaihtoehtoa etsiviä ihmisiä. Rauhoittumisen tarve ja hitaan elämän kysyntä kasvaa, kuten **Raimo Narjus** toisaalla tässä lehdessä kirjoittaa.

Maaseutumaisuudella ei tarkoiteta sitä, että naapuri on kaukana, vaan sitä että luonto on lähellä, eikä rakentamisella tuhota niitä arvoja, joiden vuoksi aluetta nykyisin pidetään houkuttelevana asuinpaikkana. Kaavaehdotusta tulisi-kin vielä muuttaa niin, että korkeimmista tehokkuuslukuista luovutaan, ja tarvittaessa rakennettaviksi tarkoitettuja alueita laajennetaan, mikäli väestötavoitteesta ei haluta tinkiä.

Kaksikerta-Satava vesiosuuskunta, hallitus

KAKSKERTA-SATAVA VESIOSUUSKUNTA

Etenee....

Kaksikerta-Satava vesiosuuskunnan viemäri- ja vesijohtotyöt ovat edistyneet aiottua nopeammin. Koko Kaksikerran alueen putkistot on jo hankittu ja luvat jätevesien johtamiseksi Kaarinan Rauvolan puhdistamoon ja sitä kautta Kakolan keskuspuhdistamoon ovat kaikki jo olemassa. Meren alitus Kulhon saaren kautta Kaarinan Rauvolan puhdistamoon on jo suoritettu.

Ensimmäiset jätevedet lähtevät Kaksikerrasta Rauvolaan vuoden 2009 juhannukseen mennessä.

Kaupungin edustaja on ollut vesiosuuskuntaan yhteydessä Kaksikertaan ja Satavaan myönnettyistä rakennusluvista ja korostaneet, että kiinteistön, joilla rakennusluvassa on merkintä: ”mikäli alueelle tulee kunnallistekniikka on kiinteistön liitettävä siihen”, ja kun vesiosuuskunta hakeutuu vesihuoltoviranomaiseksi, on asukkaiden liityttävä kunnallistekniikkaan osuuskunnan kautta. *(Viemäriverkostoon liittymisvelvollisuus ei ole alueella voimassa ennen kuin viemäriverkoston alue on määritelty vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeksi. Muutos edellyttää kaupungin nimenomaista päätöstä asiasta.*

Rakennuslupamenettelyssä on siis mahdollista edelleen esittää kiinteistökohtainen puhdistusjärjestelmä eikä liittymistä viemäriverkoston voidaan edellyttää, Ympäristö- ja kaavoitusviraston rakennuslakimies Harri Lehtinen ja Vesilaitoksen suunnitteluinsinööri Seija Sorje).

Liittymisen myötä kiinteistön jätevesiasiat lain mukaisiksi. (Lain määräaika on 2013 loppuun mennessä). Lain tarkoituksena on vähentää jätevesien päästöjä ja ympäristön pilaantumista. Nykyisin yksi haja-asutusalueen asukas aiheuttaa ympäristöön saman kuormituksen kuin 8 keskitetyn viemäriverkon kuuluvaa asukasta.

Osuuskunta pystyy tarjoamaan myös edullisen vesiliittymän viemäriverkoston liittyville. Vesi on kaupungin vettä jonka osuuskunta hankkii tukkuostona ja jakaa liittymiensä haltijoille.

Putket Pitkänsalmen ali Rauvolan pumppaamoon ovat jo laskettu ja niiden kapasiteetti on 750 kiinteistöä. Tällä hetkellä on liittymismaksunsa maksaneet 450 kiinteistöä (sisältää yhteisöt) ja parhaillaan neuvotellaan Satavan 350 kiinteistön sekä koulun liittymisestä, jotka

jo täyttävät tämän ensimmäisen vaiheen putket. Kaksikerran puolelta tähän ensimmäiseen vaiheeseen vielä haluavien on syytä pitää kiirettä liittymisasiansa kanssa, jos aikovat mukaan I-vaiheeseen. Seuraava liittymismahdollisuus on kun uusia liittyä saadaan niin paljon että putken vetäminen taas on mahdollista.

Kaksikerta-Satavan Vesisosuuskunnan asiamiehenä toimii **Tuomo Männistö**, puh 0400 892 437, Vapparintie 133, 20960 Turku. (kts. saaretverkossa.fi)

Viemäri liittymän hinta jäsenille tällä hetkellä on 4.950,- = kunkin osuus pääputkesta, pumppaamoista, luvista ja muista yhteisistä menoista 30.9.2009 saakka. Lokakuun alusta 2009 liittymismaksu on 6.500 € ja 1.3.2010 alkaen 8.500 €.

Osuusmaksu jäseneksi liittymiselle on 100,- euroa. Tämän lisäksi jokainen kustantaa oman tonttikohtaisen putkensa venttiileineen pääputkeen ja kiinteistökohtaisen pumpun. Osuuskunta suorittaa myös tonttikohtaisista pumpuista ja venttiileistä yhteishankinnan.

Tule mukaan suojelemaan saartemme vesialueita. Aikaisemmin saarten maahan imeytetyt jätevedet saadaan nyt pumpattua maan uudenaikaisimpaan puhdistamoon ja kaikki tämä saaste on pois maaperästä ja vesialueista.

Nyt siihen on jokaisella omalta osaltaan mahdollisuus!

Liisa Nummela

2X Talonmies aloittaa

Tänä päivänä on ajankohtaista suosia lähiruokaa, mutta miksei myös lähipalvelujen suosiminen ole hyödyllistä ja taloudellista, ei siis turhia matkoja ja matkakuluja. Minusta ainakin on ja toivon, että samaa ajatusta kannattavat muutkin kaks kertalaiset. Aina on maaseudulla tunnettu ja käytetty naapuripua ja talkoohenki on elänyt voimakkaana, mutta aika on muuttunut, ihmisten määrä on lisääntynyt eikä enää tunneta naapureita samoin kuin ennen. Eivätkä saaremmekaan ole enää ihan sitä samaa maaseutua. Tästä on seurannut kynnyn nouseminen avunpyyntöi-

hin ja talkoiden järjestämiseen. On pelätty kiitollisuuden velkaan jäämistä ja ylipäättään on ruvettu oudoksumaankäyttäytymistä naapureihin. Verottajamme ei varmaan ajatellut näin inhimillisesti kehittäessään kotitalousvähennyksen, vaan tavoitteli harmaan talouden vähenemistä ja uusia ihmisiä verotuksen ja sosiaaliturvan piiriin sekä pyrki auttamaan ihmisiä työllistämään itsensä. Minusta verottaja onnistui yli odotusten, se helpotti myös palvelujen tarvitsijoita. Kotitalousavun vastaanottaminen tuli näin tavallaan yhtä luonnolliseksi kuin esimerkiksi auton korjauttaminen

Nyt meillä on mahdollisuus käyttää pihatalkkarin palveluja ja vieläpä sellaisen oman saaren lähitalkkarin. **Ismo Kaskimäki** on laajentanut yritystoimintaansa taksista pihatalkkarin palveluihin. Ajatus toimenkuvan monipuolistamisesta tuli, kun taksin istumatyö yli 20 vuoden työuran jälkeen alkoi käydä liikaa selän päälle. Monipuolinen liikunta, kun olisi jatkossa selän terveyden kannalta välttämätöntä. Ja taisi vaimo olla se, joka antoi asialle myös vähän vauhtia. Talkkarin työt ovat tulleet tutuiksi omassa pihapiirissä. Omien vanhempien auttaminen on myötävaikuttanut huomaamaan, kuinka paljon on sellaista työtä, mihin moni ihminen tarvitsee ja ottaisi apua, kun vain keksisi, mistä voi pyytää ns pikku palveluja joutumatta pohtimaan, että kehtaako ja kuinka hoitaa tuo maksupuoli, ettei tule kiitollisuuden velkaa jne. Piha talkkaria, kun voi sitten pyytää miltei mihin hommaan tahansa: rännien putsaus, nurmikon leikkuu, puiden leikkaus, haravointi, klapien teko, lampun vaihto, huusin tyhjennys, taulun ripustus jne. Koska Ismo ajaa myös taksia, voi tähän palveluun yhdistää vaikka kaupunki asiointikierroksen (kaupat, pankki, lääkäri apteekki) kimppekyydillä tai yksin ja pyytää Ismoa laskemaan kumpi vaihtoehto tulee edullisemmaksi, yksin talkkarikyydillä vai kimppassa taksilla.

Mitkä ovat sitten talonmiehen työajat? Ismo vastasi, että periaatteessa aina on työaika? Perhe kuulemma sopeutuu hyvin, kun sitten on erikseen sovitut omat lommat, jolloin ollaan perheen kanssa. Silloin on kännykkä kiinni ja se aika rauhoitetaan omaan käyttöön. Eli työti-

lauksia ei tarvitse rajoittaa virka-aikaan vaan soittaa voi juuri silloin, kun on tarvetta.

Kotitalousvähennyksen enimmäistää henkeä kohden oli vuonna 2008 2300 €, josta perusparannustöiden (esim. kattoremontti) osuus voi olla enintään 1150 €. Molemmat puoliset voivat tehdä vähennyksen, jos se muutoin ylittäisi enimmäismäärät. Esim. pihan siivousta ja kunnossapitoa 2 kertaa kuussa á 100 € = 2400 € vuodessa josta verottaja vähentää omavastuun 100 €. Vähennykseksi verosta jää 2300 € - 60 % eli 1380. Todellinen omakustannus on silloin ollut 920 € vuodessa. Sama henkilö on voinut vielä teettää esim. uuden ulkokuussin mökilleen, jonka työn osuus on ollut 1400 € (tarvikkeet eivät ole vähennyskelpoisia). 60 % tästä summasta on 840 €. 840 € + 1380 € = 2220 €. Näin vähennystä on käytetty miltei maksimi. Todelliseksi omaksi hinnaksi molempien töiden teettämisestä on jäänyt yhteensä 1480 € ja verottaja on "maksanut" 2320 €.

Nyt hyödyntämään talonmiehen palveluita ja suunnittelemaan mitä kaikkea voi teettää kohtuullisin kustannuksin. Eikö talvellakin ole mukava tulla viikonloppua viettämään mökille, kun lumet on kolattu, lämpö laitettu päälle ja kuivat puut odottavat vain saunan lämmittäjää. Kyllä se talvi tulee vaikka nyt odotellaan lämmintä ja kaunista kesää.

HARJATTULA SAARELAISTEN PALVELUKSESSA

Historiaa Harjattulan osalta on nykyisen omistaan aika kertynyt lisää tänä syksynä 30 vuotta.

Lyhyen historiantutkimuksen mukaan nykyinen omistaja Paasikiviopistoyhdistys ry on koko Harjattulan historian pitkäaikaisin omistaja 1500-luvulta tähän päivään saakka. Maatalouden tuotteet ovat vaihtuneet koulutuspalveluiksi, vapaa-ajantuotteiksi ja saarelaisten harrastuspaikaksi.

Kansanopiston lisäksi Harjattulaan tulivat seniorit omalla kurssikeskuksellaan ja yhdistyksen omistamilleen maille perustama golfkenttä. Nuorten aikuisten

ja seniorikansalaisten koulutus, liikunta ja hengen ja ruumiin hyvinvointi ovat ohjanneet keskuksen toimintaa.

Fyysiset puitteet muodostuvat 200 vuodepaikasta, n. 800 pulpettipaikasta, suuri osa tietokoneelle varustettuna, kolmesta rantasaunasta, uima-altaasta saunoineen ja takkahuoneen, liikuntasalista, kartanon juhlasalikerroksesta ja 18-reikäisestä championship golfkentästä.

Ulkoliikuntaa täydentävät tennis-kenttä, lentopallokenttä, rantapallokenttä luontopolut ja liitokiekkogolf rata (9-reikä), jotka kaikki palvelut ovat myös saarelaisten käytössä.

Paasikivi-Opiston koulutus on keskitynyt mediaosaamisen ja kuvataiteisiin ja talvikaudet opiskelijoita on satakunta opistopuolella ja Humanistisen ammattikorkeakoulussa toiset 100.

Ammattikorkeakoulu on vuokralla yhdistyksen tiloissa. Näin Paasikiviopistoyhdistys antaa toiminnallaan myös saarten linja-autoliikenteelle oman lisäruiskeensa puhumattakaan, että alueella on kesäisin yli 50 työpaikkaa ja talvikaudellakin 25.

Itse kartanon juhlasaleissa järjestämme häät ja vuosijuhlat ammattitaidolla asiakkaan tyydytykseksi ja luentosaleja käyttävät vuosittain useat yritykset omaan koulutustoimintaansa.

Paasikiviopistoyhdistys on vuokranut koko seniorien kurssikeskuksen omaan käyttöönsä ja mahdollistanut näin ovien avaamisen myös lähinaapureille kurssikeskuksen palveluihin.

Ensimmäisen askeleena vesijumppat ovat saavuttaneet tänä keväänä suuren suosion. Kaksi viikottaista jumppatuntia

ammattillisessa ohjauksessa ovat täyttäneet altaan lähiasukkaista siinä määrin rohkeasevasti, että syksyllä jatketaan yli koko pimeän vuodenajan. Tämän lisäksi suunniteltu Bailatino kurssi liikuttaa tanssihalukkaita syksyllä kesän liikuntailmojen vaihtuessa syksyn märkyyteen. Toimintaa järjestetään yhdessä urheiluseura Kakskerran Koetuksen kanssa ja se on kaikille avointa seuraan kuulumatta-kin.

Tietokoneiluokat tarjoavat kiihtyvän tietotekniikan keltasta putoamaan uhkaaville loistavat täydennyskoulutusmahdollisuudet. Upeat ohjelmat ovat käyttäjiensä edessä lähes aiheesta kun aiheesta. Tee lehti, oman elämän kirja, mistä sukuni on peräisin, rakenna omat nettisivut siinä muutama esimerkki joista saarelaiset voisivat iltaisin käydä tietokoneilla tekemässä.

30-vuotias Paasikiviopistoyhdistys ry haastaakin kaikki saaren asukkaat ideoimaan yhdistyksen tilojen käyttöön liittyviä palveluja, joista mahdollisimman paljon olisi hyötyä saaren eri-ikäisille asukkaille. Näin harrastusretket keski-ikäisille voisivat vähentyä, saaren luonto suojeltuu edestakaisilta automaateilta ja ajankäyttö keskittyy itse asiaan. Ottakaa haaste vastaan ja lähettäkää ideanne Harjattulaan postitse Harjattulantie 80, 20960 Turku, puhelimella 0207 488 600 tai sähköpostilla erkki.sellman@harjattula.fi Käy myös sivuillamme www.harjattula.fi, niin saat pohjaa ideoillesi.

Teitä tervehtien **Erkki Sellman**

PIHATALKKARI T:mi Ismo Kaskimäki

Talonmiespalvelut

Suoritan Kakskerta/Satava-alueella "pihatalkkari" -töitä.

Esim. pihasiivoukset, nurmikonleikkuut, polttopuut, pihakalusteiden huollot, lumityöt, ikkunoiden pesut ja vaikka asioilla käynnit! Myös taksipalvelut!

Huom! Talonmiespalvelumaksuista saa tehdä kotitalousvähennyksen verotuksessa!

**Palveluksessanne Ismo Kaskimäki
puh. 0400 520 181
ismo.kaskimaki@gmail.com**

**Taksipalvelun saat edelleen
samasta numerosta!**

NAUTI SAARISTOSTA

VUOKRAA PURJEHDUS

Huoletonta purjehdusta kauniissa saaristossa

Tarjoamme korkeatasoisen purjehduksen upeaan saaristoon hienolla purjeveneellä ja hyvällä palvelulla!

Sirena tarjoaa ikimuistoisen kyydin upealle Saaristomerelle.

Sirena on rekisteröity 6 hengelle ja varusteltu erityisesti veneretkeilyä varten. Mukavat tilat ja turvallisuus on taattu.

VUOKRAA PURJEHDUS...

...Itsellesi, perheellesi, tutuillesi

Purjehdus on elämys niin lapsille kuin aikuisillekin - koko perhe nauttii!

...Yrityksille

Järjestä henkilökunnalle pirstystä, asiakastilaisuus tai hieman erilainen liikeneuvottelu upeassa ympäristössä! Halutessasi järjestämme toiveittesi mukaisen tarjoilun purjehduksella.

HINNASTO

Puolipäiväpurjehdus; aamu-, iltapäivä tai ilta n. 4 h - 600 euroa

Kokopäiväpurjehdus - 1000 euroa

Sirenalla myös yön yli purjehdukseen mahdollisuus.

Hirvensalon apteekki palvelee

ma-pe 9-19
la 9-15

Heinäkuussa
poikkeavat
aukioloajat
ma-pe 9-17
la 9-13

**HIRVENSALON
APTEEKKI**

Pitkämpellonkatu 2
Moikoisten
liikekeskus
20900 Turku
Puh. (02) 284 4666
Fax. (02) 284 4669

2X - LEHTI

Julkaisija: Kaks kertaseura ry

Toimitus:

päätoimittaja

Raimo Narjus

email raimo.narjus@netti.fi

Liisa Nummela

toimitussihteeri

email liisa.nummela@pp1.inet.fi

Ritva Nummiora

email ritva.nummiora@turku.fi

kaks kertaseura@kaks kertaseura.fi

www.kaks kertaseura.fi

Lehden ulkoasu ja taitto: Päivi Satto, Karhukopio Oy

Painopaikka: Karhukopio Oy, 2009

SAVUSTETTUA JA KRAAVIA KALAA

TARMO KYLÄKAUPPAMME PIHALTA
PERJANTAISIN JA LAUANTAISIN KLO 12-18
VAPUSTA ELOKUUN LOPPUUN

AMMATTIKALASTAJA ARI LEHTONEN
PUH 040 5062 606

Nyt Kakskertaseuran jäseneksi!

Seuran varsinaiseksi jäseniksi pääsee toimialueellamme joko vakinaisesti tai osan vuotta asuva tai työskentelevä henkilö tai muutkin seuran tarkoituksiperät hyväksyvät henkilöt, jotka seuran hallitus hyväksyy.

Jäsenmaksu on 17 euroa vuodessa perheen pääjäseneltä ja muilta jäseniltä 3 euroa/jäsen. Kannatusjäsenmaksu on 85 euroa. Jäsenetuna tulet saamaan 2X-lehden. Postitamme myös säännöllisesti jäsentiedotteita informoidaksemme jäseniämme ajankohtaisista asioista.

Olemme yhdistyksenä Turun Pientalojen Keskusjärjestön ry:n (TPK:n) jäsenyhdistys, jonka neuvottelemat jäsenedet kuuluvat myös Kakskertaseuran jäsenille. TPK on neuvotellut mm. sähkösopimuksen Turku Energian kanssa. Sähkösopimuslomakkeita saa tilata osoitteesta kakskertaseura@kakskertaseura.fi (sopimus edellyttää jäsenmaksun suorittamista).

Ilmoittaudu jäseneksi täyttämällä alla oleva lomake. Lomakkeen voit lähettää hallituksen jäsenille tai jättää Satavan kyläkaupan ulkoseinässä olevan Kakskertaseuran postilaatikkoon. Myös kotisivuillamme www.kakskertaseura.fi voit liittyä jäseneksi.

LIITYN JÄSENEKSI

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero- ja toimipaikka _____

Puh. koti _____ työ _____ kesä _____ muu _____

Sähköpostiosoite _____

Perheen lisjäsenet _____

Jos olet kesäasukas, missä saarella asut? _____

KAKSKERTASEURA RY:N HALLITUS 2009

MIRJA KOIVUNALHO, puheenjohtaja
Laaksluomantie 8
20960 Turku

koti 258 8376 fax 258 8872
työ 238 1070
gsm 040 579 4322
email mirja.koivunalho@kolumbus.fi

TINA MÄKELÄ, varapuheenjohtaja
Kakserrankirkkotie 14
20960 Turku

koti 258 8581 gsm 040 747 0135
fax 258 8540
email tina.makela@pp.inet.fi

KAARIN KURRI
Heikkilänkatu 7 as 5
20100 Turku

koti 253 6164
gsm 040 825 2730
email kakskertaseura@kakskertaseura.fi

SARI LAAKSO
Kollimetsäntie
20960 Turku

koti 258 8488
gsm 050 382 8885
email sari.laakso@pp2.inet.fi

JAANA MAJATIE
Höyttistenrannantie 23
20960 Turku

koti 258 8900
gsm 045 673 3939
email jaana.majatie@kakskertaseura.fi

LIISA NUMMELA
Korterannantie 55
20960 Turku

gsm 050 555 8628
email liisa.nummela@pp1.inet.fi

JARMO SUOMINEN
Eristäjänmutka 9a
20320 Turku

koti 239 5050
gsm 0400 527 703
email jarmo.suominen@pp3.inet.fi

HANNU TENHO
Apajantie 24
2096 Turku

työ 258 8600
gsm 040 7289 186
email ark.tenho@pp.inet.fi

HEIKKI TOIMI
Tiilitehtaankatu 19
20360 Turku

koti 253 9030 gsm 040 706 1762
työ 020 748 8607 keskus 020 748 8600
email heikki.toimi@harjattula.fi

PIRKKO VARJONEN
Vapparantie 858
20960 Turku

koti 258 7828 gsm 040 727 8882
email pirkko.varjonen@turku.fi

Tavallista parempi Ruokakauppa

Samassa kiinteistössä kanssamme palvelevat myös

Vanha Kaks Kerrantie 1, puh. 020 751 3860
ark. 7-21, la 7-18, (su 12-21)

Vuosikokous ja Kaks kertapäivät Brinkhallissa

Kaks kertaseura ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään lauantaina 27.6.2009 klo 10.30. Kokouspaikka on Brinkhallin kartanon kahviossa (Brinkhallintie 414, Kaks kerta).

Vuosikokouksen jälkeen päivän ohjelma jatkuu samassa paikassa kello 12.00-15.00 Kaks kertapäivän tapahtumilla, jotka pidetään Brinkhallin kartanon pihapiirissä. Seuran perinteisten Käräjien teema on ”kaks kertalainen kulttuuriperintö”. Käräjien yhteydessä Kaks kertaseura julistaa ”Vuoden kaks kertalaisen”.

